

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst 2.50 Din, večji inserati petič vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davci posebej. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Upravništvo: Knafljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Klerikalci pripravljajo obznano za Slovenijo

Z nasiljem hočejo preprečiti ljudsko obsodbo svojega režima

Pripravlja se razpust ljubljanskega občinskega sveta in vseh onih občinskih zastopov, kjer klerikalci nimajo večine — Tudi ljubljansko Kazino hočejo pobasati v svojo malho — Nove persekucije in preganjanja uradništva — Tudi Kmetijska družba je na klerikalnem indeksu —

— Zagreb, 13. dec. »Jutarnji list« objavila pod naslovom »Tudi Slovence bo udarila obznana« informacije iz klerikalnih krogov o namerah klerikalcev proti opoziciji v Sloveniji. Poročilo »Jutarnjega lista« se glasi:

Iz povsem zaupnega vira se doznava, da namerava SLS podvzeti v Sloveniji ukrepe proti opoziciji, ki naj bi za dalje časa onemogočila vsako delovanje samostojnih demokratov in kmetijcev, tako na političnem kakor na gospodarskem polju. SLS namerava izvesti to na naslednji način:

1. Vsi mestni in občinski sveti, v katerih imajo samostojni demokrati večino, med temi tudi ljubljanski občinski svet, bodo razpuščeni in postavljeni komisariji. Na ta način bi prišli tudi v odbor mestne hranilnice samo klerikalci. Nato bi s finančnim zakonom spremenili volilni red za občine tako, da bi onemogočili samostojnim demokratom večino.

2. Komisariji bi se postavili v vseh občinah za dalje časa, da ubijejo akcijo samostojnih demokratov. Razen tega bi bile razpuščene vse podružnice kmetijske družbe, v katerih imajo večino SDS in SKS, ter se postavili komisariji, ki naj bi izvedli v teh podružnicah nove volitve.

3. Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu bo razparceliran v pokrajinske avtonomne bolniške blagajne. S sestanka ljubljanskih klerikalcev je bil že predložen sličen predlog in načrt ministru socijalne politike Bariču, ki pa ga je odklonil, kar je izzvalo v krogih SLS veliko nezadovoljstvo.

4. Poslopje društva Kazino, v katerem se nahajajo prostori in uradi SDS, naj bi se odvzelo samostojnim demokratom ter dodelilo ljubljanski občini tako da bi se morali samostojni demokrati izseliti iz poslopja.

5. Zaradi preprečenja imenovanja in nastavljanja uradnikov, ki pripadajo opozicijskim strankam, se imajo postavljati samo oni uradniki, za katere bo poseben klerikalni akcijski odbor izdal odobrenje ter izjavil, da so povsem zanesljivi.

6. Treba je paziti, da vse občine in druge samouprave ter javne ustanove in korporacije nagajajo svoj denar v klerikalne banke. (Tu se misli pred vsem na OUZD). Nadalje se ima strogo gledati na to, da bodo vse dobave, licitacije, dražbe itd. dodeljene izključno klerikalcem.

7. V skrajni potrebi je določeno, da se onemogoči opoziciji vsako delovanje, v prvi vrsti seveda v KDK združenim strankam.

Razni pojavi zadnjega časa povsem potrjujejo domnevo, da so namere SLS, ki jih navaja zagrebški list, resnične. SLS se je v zavezništvu z radikalno navzela tudi tistega duha, ki vlada v radikalni stranki, kar ji je bilo tem lažje, ker ima dr. Korošec v rokah ministrstvo policije. Med klerikalnimi voditelji je povsem prevladala tista miselnost, ki je v najostrejšem nasprotju z demokratičnimi in parlamentarnimi načeli, s svobodno voljo volilcev, načelnim ter možnim bojem in ki ji je glavno sredstvo za doseg namena nasilje. Staro izmuznato načelo, ki je zelo sorodno tudi z bizantinizmom, da namen posvečuje sredstva, je prevladalo v vsem mišljenju in delu klerikalnih voditeljev.

Svojega dela si klerikalci ne upajo zagovarjati pred ljudsko sodbo, zato bi radi s terorjem ustrašovali vse, ki si upajo obsojati njihovo pogubonošno delo, zlasti pa prelivanje krvi, za katerega so njihovi voditelji neodgovorni.

Preganjanje se že ves čas odkar so klerikalci v vladi, državni uradniki, ki niso klerikalni pristaši, oblaščni odbor vihti svoj bič nad občinami, ki nimajo klerikalne večine, podpre iz javnih fondov se delé samo pristašem SLS, dočim bi bili drugi morda veliko bolj potrebni in ker vse to ni pomagalo klerikalcem, ki čim dlje boli izgubljajo ugled med Slovenci, hočejo sedaj z nasilnim sredstvi razbiti še ono malenkostno avtonomijo, ki jo še imajo naše občine.

Klerikalci čutijo, da se jim majejo tla pod nogami, da je njihovo delo v vladi in v parlamentu zelo nepopularno, da obsoja vse izdajstvo naših prečasnih interesov v žrelo srbijskega hegemonizma, zlasti pa dr. Korošev glavnijski režim, ki izziva vedno nova razburjenja, pa hočejo zato s silo pritiskati vse, ki si upajo misliti z lastno glavno in ki se nečejo ukloniti pred klerikalnim preganjanjem.

Gotovo je, da mora priti v doglednem času do skupščinskih volitev in

zato bi radi klerikalci pripravili zanje teren s silo, ker ga s poštenimi sredstvi in poštenim delom ne morejo.

Klerikalni voditelji pa naj se zavedajo, da Slovenija ni Makedonija, da se radikalne metode iz Makedonije pri nas ne bodo obnesle. Ker živimo na skrajnem zapadu naše države, kjer duh svobodnosti čim dlje bolj prodira tudi v klerikalne mase kljub vsem njihovim naporom. Čustvo pravice in poštenosti je v našem slovenskem narodu globoko razvito in zato bo vsak reakcionarni ukren od strani SLS, ki podpira sedanji hegemonistični in nasilni režim, našel na zaslužen odpor. Mi se klerikalnih načrtov in naklepon ne bojimo, ker vemo, da morata končno zmagati poštenost in pravica, proti kateri se klerikalci zaman borijo in se bodo še nadalje zaman borili. Vsako njihovo nasilje samo pospešuje njihovo pot v lastno pogubo.

Zatišje v Beogradu

— Beograd, 13. decembra V Beogradu danes popoldne ni bilo zabeležiti nikakih važnejših dogodkov. Vlada je bila skoro ves popoldne na dvoru, kjer je prisostvovala kraljevi krstni slavi. V Narodni skupščini so se vršile razne konference in posvetovanja, nanašajoča se na delo v Narodni skupščini. Šele za popoldne se pričakuje več važnih konferenc, na katerih bodo voditelji četverne koalicije razpravljali o politični situaciji.

Brez krvnika

— Zagreb, 13. decembra. Pravniški krogi beležijo zanimivo dejstvo, da v naši državi, kjer še vedno obstoja smrtna kazen, ni krvnika, ker je po smrti dosedanjega krvnika g. Mausnerja to mesto vsled malomarnosti ministrstva pravde ostalo nezasedeno. Na ta način je prišlo sedaj do nenormalne in nenavadne situacije, da v Bosni justifikacija dveh zločincev katerih obsodba na smrt je potrjena, ni mogla biti izvršena 24 ur po obvestilu obeh obsojencev. Čeprav to predpisuje zakon. V zagrebških pravnih in sodniških krogih sedaj ugičajo, kaj bo, če te dni odide v kabinetno pisarno prošnja za pomiloščenje, ki so jo vložili na smrt obsojeni člani Pričičeve družbe in če bo, kar je verjetno, ta prošnja odbita.

General Uzun-Mirković podal ostavko

— Beograd, 13. decembra. Kakor se izve je general Uzun-Mirković, ki je bil v zvezi s 1. decembrski dogodki v Zagrebu premeščen iz Zagreba v Skoplje podal ostavko. Vojni minister je prvotno ostavko odklonil, vendar pa vztraja general Uzun-Mirković na svojem stališču in zahteva svojo takojšnjo unokloitev.

Ogromna zmaga rumunske kmetijske demokracije pri včerajšnjih parlamentarnih volitvah

Vladni blok je dobil 85 odstotkov vseh oddanih glasov. — V parlamentu bodo zastopani samo še liberalci in jorgovci, dočim ostale stranke niso dosegle niti količnika.

— Bukarešta, 13. decembra. Po vsej Rumuniji so se včeraj vršile volitve v poslansko zbornico. Volitev so se udeležile naslednje stranke:

1. Narodna kmetijska stranka, ki je sklenila volilni dogovor z nemškimi manjšinami, cionisti na Sedmograškem in v Bukovini ter z Ukrajinci. Te stranke so oddale svoje glasove za skupno listo.

2. Liberalna stranka, ki je sklenila volilni kartel z židovsko zvezo v stari Rumuniji.

3. Volilni kartel Avaresca, narodne ljudske stranke in narodnih demokratov po dvodstvom profesorja Gorgje.

4. Madžarska stranka.

5. Delovni blok v mestih in na deželi. To je ekstremna skupina komunistične barve.

6. Kršćansko-nacionalna liga, ki je antisemitična.

Poleg teh večjih strank je zastopanih približno 10 manjših strank.

Razdelitev mandatov je dokaj komplicirana. Število vseh mandatov znaša 387. Od teh dobi polovico ona stranka,

ki dobi najmanj 40 odstotkov vseh oddanih glasov. Ostali deli mandatov se procentualno razdeli med vse stranke. Stranka, ki dobi manj kot dva odstotka vseh oddanih glasov, ne dobi nobenega mandata.

Po dosedanjih rezultatih, ki jih je prejelo notranje ministrstvo do 6. ure, je dobila vlada 85 odst. vseh oddanih glasov. Poleg vladnih skupin bodo zastopane v vladi samo še liberalna stranka in Avarescov volilni blok, v katerem sta združeni ljudska in demokratska stranka prof. Jorge Vse ostale skupine niso dosegle niti količnika. Liberalci bodo dobili v najboljšem slučaju 12 mandatov. Točna razdelitev mandatov zaenkrat še ni znana, računa pa se, da bo imela vlada od 376 mandatov nimanj 330. Izvoljeni so vsi sedanji ministri.

Volitve so potekle v vsej državi mirno in v največji svobodi. Notranje ministrstvo do danes opoldne ni prejelo niti ene pritožbe radi kakšnega nasilja.

Na umiku?

»Slovenec« si je danes napisal tolažilni članek »SDS na umiku« — namreč glede razbitja koalicije na ljubljanskem magistratu. Umik SDS, da se vidi na tem da »Slovenski Narod« trdi, da je samostojen list. Tako tudi je in »Slovenski Narod« bo kritikal, če bo to klubu SLS na magistratu prav ali ne. Nam se pa prav močno zdi, da SDS ni nič na umiku že iz enostavnega razloga, ker ona ni izvala celega viharja, ampak je oče tega viharja v časi vode g. M. Krek, oziroma klub SLS. Nekdo se je hudo zaletel, zato smo zdaj mi drugi — »na umiku«.

Danes je »Slovenec« razkril še nov grozni dogodek. Pravi namreč, da so zastopniki SLS iskali pojasnil, pa jih pri tistih gospodih, ki so imeli z »zadevo opraviti«, niso mogli dobiti. Če gg. Jerič in tovariši ki sede po vseh odborih, s svojim drugim niso dali pojasnil, pač mi za to ne moremo. Gospodje so zopet enkrat izvali nepotrebno razburjenje, zdaj pa sami ne vedo točno, kakaj.

Pri tem se je prav brez potrebe SLS posvalila z gerentskimi čini g. Mencingerja in njegovega soseta, kar 11 milijonov je klerikalni svet plasiral znanih obligacij med publiko, potrošivši mnogo denarja za papir in pota. Pred nami je lista onih, ki so te obligacije kupili. Toliko je precej vidno, da je vsi likviden denar raznih mestnih fondov klerikalni svet uspešno »posodil« občinami sami. Tudi elektrarna in vodovod, ki sta kot mestni industriji potrebna lastnih likvidnih sredstev, sta morala prispevati. Zares velik uspeh! Tudi prispevek Mestne hranilnice je eden tistih, ki dokazujejo velikanski uspeh transakcije. Nikjer pa ni videti, da bi kaj teh obligacij vzela kakšna klerikalna hranilnica, zadruga, združna zveza ali banka.

In tu bi bil lep delokrog ravno za klub SLS. SLS ima v rokah večino denarnih zavodov v Sloveniji. Tu se jim nudijo sigurne naložbe. Čudno je, da tega niso že zadnjič opazili. Zlaha bi bil g. Mencinger s svojim klerikalnim svetom plasiral pri njih vse papirje. Za 30 milijonov del je naročil, spravil pa je skupaj le par milijonov, dokler daleč sega roka mestnega magistrata. Stvar se da še popraviti. Še je dovolj papirjev tu, pupilarno sigurni so tudi, kar je za cestno železnico prodanih, se nam zdi, da bi lahko stavili, da jih nazaj dobi občina, če se spoštovani klub SLS zaveže plasirati jih tam, kjer ima vpliv in je denarja dovolj. Potem bo »Slovenski Narod« še bolj »na umiku«. In celo klub bo snel pred klubom SLS. Zaenkrat pa je in ostane »Slovenski Narod« stari skeptik, ki SLS nič ne verjame.

Imenovanje »jugoslovenskega« kardinala

— Rim, 13. decembra. »Osservatore Romano« objavlja uradno poročilo, da sklicuje papež Pij XI. tajni konzistorij za ponedeljek 17. t. m. Na njem bo imenovanih več novih kardinalov, med njimi tudi papežev nuncij v Beogradu Pellegrinetti. (Očividno kot »namestnik« za kakoga jugoslovenskega kandidata! Op. ur.)

Zdravstveno stanje angleškega kralja

— London, 13. decembra. Dopoldne izdani bulletin poroča, da je kralj spal več ur in da sinoči ugotovljeno zboljšanje traja dalje. Temperatura je nekoliko padla. Splošno stanje je nekoliko boljše. Gnojče se tekočina, ki se je zbrala na bazi desnih pljuč, je bila včeraj dopoldne s punktacijo odstranjena. Potrebna bo še nadaljna trdnost. Zdravniki so zelo skeptični in nimajo več upanja, da bi se posrečilo rešiti kralju življenje.

Učitelji brez plač

Jastrebarsko, 13. dec. Tukajšnji učitelji še sedaj niso prejeli plače za 1. december. Prej so mislili, da je bilo to odrejeno samo za sv. Miklavža, sedaj pa se boje, da jim je namenjeno za božičnico.

Sleparije na glavnem kolodvoru

V železničarskih krogih se kaj živahno razpravlja o manipulacijah, ki so se vršile v najdeninskem uradu glavnega kolodvora v Ljubljani. Kakor znano, obstoja na glavnem kolodvoru poseben urad, ki vodi evidenco o vsem, kar poizabijo ali izgube potniki med vožnjo v vagonih ali na postajah.

Urad tudi redno vsak mesec dvakrat objavlja seznam vseh najdenih predmetov. Stranke se potem zglašajo pri uradu, kjer večina dobe, kar so izgubili.

Zadnji čas pa so odkrili razne nečedne manipulacije, v katere je zapleten skladščnik urada R. K. Ta je glede predmetov, ki so imeli večjo vrednost in ki jih prizadele stranke niso deli časa reklamirale, falzificiral podpise in si potem prilastil dotično robo. Zadnji čas pa so se začele oglašati stranke, ki so izjavljale, da izgubljenih reči niso prejele. Natančna revizija prejemnikov je končno ugotovila, da so v seznamu bili zabeleženi prejemniki, ki sploh v navedenih krajih niso eksterirali. Radi teh manipulacij je bil aretiran in deželnemu sodišču izročen skladščnik R. K. Ker proti njemu sedaj teče sodna preiskava, ne moremo objaviti podrobnosti.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 0—22.8575, Berlin 13.5475—13.5775 (13.5625), Bruselj 0—7.9065, Budimpešta 9.907—9.937 (9.922), Curih 1094.1—1097.1 (1095.6), Dunaj 7.9905—8.0205 (8.0055), London 275.67—276.47 (276.07), Newyork 0—56.90, Pariz 0—222.38, Praga 168.22—169.02 (168.62), Trst 296.98—298.98 (297.98).

Effekti: Celjska 158—0, Ljubljanska Kreditna 125—0, Pražediona 920—0, Kreditni zavod 175—0, Vevče 114—0, Ruše 260—280, Stavbna 56—0, Sešir 105—0.

Les: Tendencna nespremenjena. Zaključnih je bilo 5 vagonov desk, smreka, jelka.

ZAGREBSKA BORZA.

Devize: Dunaj 800.55, Berlin 13.5625, Budimpešta 9.922, Milan 297.98, London 276.07, Newyork 56.84, Pariz 222.38, Praga 168.62, Curih 1095.6.

Effekti: Vojska škoda 434.

INOZEMSKA BORZE.

Curih: Beograd 9.1225, Dunaj 73.05, Budimpešta 90.53, Berlin 123.75, Praga 15.39, Milan 27.185, Pariz 20.285, London 25.19, Newyork 519.20.

Dvojna mera tudi za oblastne samouprave

Značilen sklep niške oblastne skupščine glede spremembe zakona o oblastnih samoupravah. — Poostreženje zakona naj velja samo za prečasnke pokrajine.

— Niš, 13. decembra. Včeraj je zopet prišlo v niški oblastni skupščini do spora med pristaši ministra Cvetkovića in demokrati, ki se tam nahajajo v opoziciji. Zemljoradniški oblastni poslanec Čeda Mihajlović je ob tej priliki govoril o nedemantiranih časopisnih vesteh, da namerava dr. Korošec izmeniti zakon o oblastnih in sreskih samoupravah. Predlagal je naslednjo resolucijo: Z ozirom na nedemantirane časopisne vesti o nameranih spremembah zakona o oblastnih in sreskih samoupravah sklene niška oblastna skupščina tole resolucijo: Oblastna skupščina je v načelu za izpremembo zakona o oblastnih in sreskih samoupravah v kolikor bi bila ta izprememba boljša in v prilog zaščiti načela samouprave. Odklanja pa spremembo zakona v onem smislu, ki ga predlaga vlada.

Po prečitaniu tega predloga so pristaši ministra Cvetkovića zapustili dvorano z izjavo, da so proti resoluciji, češ da se vija, da ne sme ovirati v ostrih ukrepih proti »rušilcem« države. V njihovi odsotnosti je na predlog Uzunovičevih pristašev skupščina z večino glasov sprejela resolucijo,

